

Cattleya trianaei

Etymologie :

Het geslacht werd in 1824 door J.Lindley vernoemd naar de Engelse botanist William Cattley uit Barnet. (1788-1835)

Cattleya trianaei was voor het eerst beschreven door H.G. Reichenbach in de Duitse botanische publicatie 'Botanische Zeitung' in januari 1860, maar was reeds 18 jaar eerder ontdekt door Europese verzamelaars. De eerste vondst was gedaan door de Belgische verzamelaar Jean Jules Linden, die de plant ontdekte in 1842 op doorreis door Colombia in de nabijheid van Fusagasuga, maar hij liet het destijds na een plant te verzamelen.

De eerste plant die in Europa verscheen was een geschenk aan Mr. Rucker uit Wandsworth, dat hij kreeg van een vriend in Colombia. Zodra de plant bloeide gaf hij die aan de Engelse botanist John Lindley. *C. trianaei* had toen als nieuwe species moeten beschreven worden, maar John Lindley vond dat er onvoldoende gegevens beschikbaar waren om de plant te beschrijven als nieuwe species. Hij zag onvoldoende onderscheid met *C. labiata*. Lindley beschreef de plant wel in het magazine 'Flower Garden' in 1850 en noemde de plant *Cattleya quadricolor*. Zo verwees hij naar de vier kleuren in de bloem — donkerpurper, lavendel, geel en oranje — maar meer dan deze verwijzing naar de kleuren deed hij niet.

Pas in 1851 maakte *C. trianaei* zijn intrede als naam. De Colombiaanse botanist José M. Triana vond een groot aantal *C. trianaei* in de oostelijke Cordillero. De planten werden naar Linden gezonden en in 1855 bood Linden deze planten aan in zijn catalogoog voor 150 francs per plant onder de naam "*Cattleya trianaei*". De specie was daarbij benoemd. Linden stelde hem te moeten vernoemen naar "Die man met grote kennis doch modeste auteur van 'Flora Columbiana', José M. Triana."

The name "*trianaei*" wordt uitgesproken als "tri-an-ee," wat eigenaardig is daar de naam eindigt op "i". Reichenbach spelde de originele beschrijving met een "i" op het einde wat refereerde naar het mannelijke geslacht van José Triana. Maar haast iedereen zou later die "i" weglaten, ook Linden, Sanders, Veitch en zelfs de Royal Horticultural Society. Ze spelden de naam "*trianae*". Die spelling stemde overeen met de de uitspraak zoals universeel gebruikt. De naam werd slechts sinds 1960 terug gewijzigd naar Reichenbach's originele spelling. Maar de uitspraak blijft evenwel "tri-an-ee."

Beschrijving :

Het is een vrij grote *Cattleya*, die zowel kouder als warmer voorkomt. Het is belangrijk de oorspronkelijke vindplaats te kennen, om de behoeften van de plant in te kunnen schatten. In de drie grote cordillera's van Colombia zijn planten terug te vinden. Ze hebben typische smalle ovaal afgevlakte, gegroefde en toch gelig tot oranje glanzende pseudobulben. Die bulben dragen slechts één ovaal opstaand, stug en ingevouwen blad. Gewoonlijk ontspruit daaruit een schede met 2 tot 5 zeer grote welriekende bloemen. De bloemen zijn erg variabel.

Bloeitijd:

In de kerstperiode, vandaar ook de volksnaam 'Christmas Orchid'

Verspreiding:

Ze kwam origineel voor in de drie cordillera's (valleiën) van Colombia. Momenteel zijn de natuurlijke vindplaatsen erg teruggedrongen tot verdwenen. (Zie ook **Fait divers:** 'Gevaar voor uitsterven'). De vindplaatsen waren vooral hoog gebergten, soms lithofiet, vooral epifiet, meestal langs open terrein langs rivieren of op flanken van bergen waar de mist langs gedreven wordt.

Cultuurvoorwaarden:

Cattleya trianaei is zoals de meeste Cattleya's vrij gemakkelijk in cultuur. Je pot ze best op in een goed doorlatend mengsel van grove bark. De groei start al vroeg in de lente, vlak na de bloei. De scheuten groeien snel tot vroeg in de zomer. Dan valt de groei even terug: je moet evenwel minder, maar toch blijven water geven; de plant mag niet indrogen. In de nazomer zullen ze verder groeien en ontwikkelt zich de spath of schede, een soort envelope van vliezen waarin zich de bloemknoppen ontwikkelen. Vanuit de schede die in het ene diepingevouwen blad ontstaat, breken de bloemen uit. Dit gebeurt in december om tot februari te bloeien.

De beste resultaten haal je door zo weinig mogelijk te verpotten. Cattleya maakt slechts bij het groeien van een nieuwe scheut wortels op die bulb. Op oude bulben groeien geen nieuwe wortels meer. Dus zodra je die breekt, verliezen ze hun functie. Om een plant te vermeerderen, snij je best de rhizoom al door in de pot, achter de drie laatste bulben en dit een jaar voor je de plant gaat verpotten. Het verpotten doe je best zodra een nieuwe aanzet tot scheutvorming plaatsvindt, dus op het moment dat nog net geen nieuwe wortels ontspruiten.

De planten hebben graag veel licht en hun bladeren kleuren dan lichtgroen. Ze willen ook veel luchtbeweging en 's morgens hoge luchtvochtigheid. Te lage luchtvochtigheid maakt soms dat de schede niet lijkt te kunnen openen en de bloemknoppen verdrogen in de ongeopende schede.

Fait divers: 'De Christmas orchid'

Dankt zijn volkse naam aan zijn bloeiperiode, maar is ook nationale bloem van Colombia.

Fait divers: 'Geurtjes'

Op zoek naar informatie om deze beschrijving voor te bereiden kwam ik via internet op volgende informatie:

Orchideeën-essences (PHI) <http://www.bloesemremedies.be/proorchideeen.html>
"Lichtboden van de Amazone". De orchideeën van het Amazonegebied vibreren energetisch in het domein van de engelen en realiseren de verbinding tussen de kosmos, de mens en de aarde. Hun gebied van herkomst, de Amazonestreek, geldt geestelijk gezien als het hart van onze planeet. De essences die uit deze orchideeën genomen worden, maken het mogelijk het harmoniseringsproces op een fijnstoffelijke en spirituele wijze te ondersteunen.

14. INSPIRATION ORCHID (inspiratie-orchidee) Cattleya trianaei.

We treden in communicatie met het geestelijke niveau en we kunnen deze ervaring over onze creativiteit tot in de fysische wereld binnendragen. Ze geeft ons inspiratie voor het kunstzinnige presteren.

Fait divers: 'Gevaar voor uitsterven'.

De soort is erg veel in cultuur terug te vinden, met een bijzonder grote variëteit aan kleuren.

Toch is ze in de natuur erg bedreigd. Zo lees ik in een verslag uit 2004 opgemaakt door 'IUCN Orchid Specialist Group, Traffic south America' dat ze 3 van 16 bekende subsoorten opvolgden in 2002. In totaal vond men 145 individuele planten, waarvan 118 volwassen exemplaren en 27 jonge zaailingen. De vroeger zo rijke en verspreide vindplaatsen waren teruggebracht tot één plaats in het hogere stroomgebied van de Rio Magdalena. Op kaarten zie je dat het natuurlijke eco-systeem erg klein en fragmenteerd is.

The cattleya trianae orchid is in danger of extinction. But using both traditional and modern techniques, experts are fighting to keep this emblematic flower from disappearing.

BOGOTA - In a space of 250 square meters in the garden of his home in the city of Medellín, Carlos Sánchez, a retired industrial engineer, enjoys the daily pleasure of seeing several hundred cattleya trianae orchids grow. It is Colombia's national flower and is threatened with extinction as a result of environmental degradation and urbanization.

Sánchez, a member of the Colombian Orchid Society, has in his garden some 5,000 orchid plants, mostly the cattleya trianae, which he has been able to reproduce and preserve using the "comparción", or dividing, technique that he learned from his grandparents in the countryside.

"For the reproduction one takes an adult plant and divides it into several pieces, ensuring that each part has a minimum of four or five leaves, and then lets them take root," he explained to Tierramérica.

Sánchez maintains that his "homemade" technique allows the plant to flower within four years, while the in vitro technique used by experts in the laboratory means a seven-year wait.

The cattleya trianae is on its way to extinction because its habitat has been destroyed, but "a great number of institutions and individuals are working to prevent the species from disappearing."

Among those institutions is the Colombian Orchid Society, based in the northwestern Colombian city of Medellín and founded 40 years ago. Its 180 members promote the study, cultivation, conservation and crossbreeding of orchids, and they pressure the government to take action to preserve and recuperate the ecosystems in which this species grows.

The orchid foundation of Tolima, a department of central Colombia, maintains an "orchidary" where visitors can appreciate 150 extinct species as well as other orchids that are endangered, including the national flower.

The foundation is a non-governmental organization created 12 years ago, and among its objectives is environmental education and raising awareness of the visitors it receives daily.

In the Colombian capital, the recovery effort for the cattleya trianae is led by the Bogotá Botanical Garden, where the largest-scale in vitro reproduction of the orchid takes place.

The process is initiated by biologists, who seek out seeds or germinated plants that possess the necessary traits for laboratory reproduction. There, in a long process, the natural conditions of germination are replicated to obtain the desired basic material.

According to Botanical Garden experts, the institution has enough material to produce thousands of plants, but is so far opting to maintain them in semi-natural spaces where their survival can be guaranteed.

The *Cattleya trianae*, native to Colombia, is an epiphyte, meaning it does not require soil, and is found in the central departments of Tolima, Huila and Cundinamarca. Its flowers range across 15 colors, from white to red.

The orchids traditionally have been found in areas ranging from the seashore to the mountains, but the best zone to find them is from 1,800 to 2,500 meters above sea level.

Biologist Manuela Herrera, of the state-run Universidad del Atlántico, told *Tierramérica* that the *Cattleya trianae* is one of the 3,000 orchid species found in Colombia, which represent approximately 10 percent of these flower species worldwide.

Plants are the leading natural wealth of Colombia, with 45 to 55 thousand species of flora, of which a third are found only in this country, she said.

This great biodiversity is very vulnerable to the destructive actions of humans in their habitat, and some 10,000 plant species are threatened -- a situation that is particularly grave for orchids, stressed the expert.

"At the end of the 19th century, ships carrying *Cattleyas* traveled from the Americas to Europe, destined for nobility, and only five percent of the shipments reached their destination," said Herrera.

*** Yadira Ferrer is a *Tierramérica* contributor.**

Variëteiten & vormen:

Er zijn liefhebbers die quasi heel hun verzameling wijden aan louter deze soort. Ze hebben zowat alle subsoorten. Een vijftal zouden binnen Colombia commercieel in de handel zijn. Het grootste deel van de verzamelde soorten is destijds naar Europa verscheept. Wellicht zijn hier meer soorten in de handel dan in het land van afkomst.

De zestien ondersoorten, waarvan ik vermelding vond:

Cattleya trianaei alba, amesiana, carnea, coerulea, concolor, dodgsonii, labero coerulea, mooreana, orlata, pequena, rubra, sangre de toro, schroederae, semi-alba, suave ocurata, tipo

Er zijn ook heel wat variëteiten. Het opsommen zou een eindeloze lijst opleveren. Ergens las ik dat de gelouwerde variëteit 'Aranka Germaske' alba zijn prachtige grote witte bloemen dankt aan het feit dat deze variëteit triploid is. Met daaraan verbonden het gevolg dat de plant steriel zou zijn...

Cattleya trianaei var.tipo

Cattleya trianaei var.alba

Cattleya trianaei var.coerulea

Cattleya trianaei var.concolor

Cattleya trianaei var. semi-alba

Cattleya trianaei var. sangre de toro

Copyright © 2008 P & P Orchids /O.V.V., alle rechten voorbehouden.

